

A photograph of two women in winter clothing (red knit hats, scarves, and jackets) talking to each other outdoors. The woman on the left is wearing a red jacket and a grey scarf, while the woman on the right is wearing a green jacket and a beige scarf. They are both wearing glasses. In the background, other people and buildings are visible, suggesting a public outdoor setting.

Tietoturvaa kylille Digi tutuksi ja turvaksi Lapin kylissä

Tekoälyllä tehty kuv

LEADER
Tunturi-Lappi

LEADER
Lappi

 Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

 Euroopan unionin
osarahoittama

Mitä on tietoturva?

Tietoturva tarkoittaa **toimenpiteitä, joilla suojataan tietoja ja tietojärjestelmiä luvattomalta käytöltä, muuttamiselta, tuhoutumiselta tai väärinkäytöltä.**

Henkilöltä se on toimimista digitaalisessa ympäristössä maalaisjärjellä varustettuna ja ympäristöä havainnoiden.

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Euroopan unionin
osarahoittama

Testaa miten pärjät digihuijareille?

Ylen Digitreenien testissä kysytään kysymyksiä liittyen huijauksiin verkossa. Kun vastaat, saat niihin myös ammattilaisten vastaukset.

Kokeile rohkeasti:

Testi

<https://yle.fi/aihe/a/20-286874>

Tunnista ja vältä digihuijaus

"Tieto on paras suoja nettihuijauksia vastaan. Rikolliset kehittävät jatkuvasti keinoja luodakseen yhä taitavampia huijauksia. Netissä voi kuitenkin toimia turvallisesti – kunhan oppii tunnistamaan huijausten varoitusmerkit! Kuluttajaliiton Huijausinfo-sivu tarjoaa luotettavat vinkit turvallisempaan netinkäyttöön ja neuvoo mitä tehdä, jos huijaus on jo ehtinyt tapahtua."

Ote on <https://www.kuluttajaliitto.fi/hankkeet/huijausinfo/> -nettisivulta, jonne on kootusti kerätty tietoa nettihuijauksista.

Tulostettava tietopaketti

https://www.kuluttajaliitto.fi/wp-content/uploads/2023/12/Tunnista-nettihuiaus-opas_paivitetty-26.3.2025_saavutettava.pdf

TUNNISTA DIGIHUIJAUS

AUKTORITEETIN KÄYTTÖ

Rikolliset tehtailevat huijauksia viranomaisten, pankin tai muun auktoriteetin nimissä. Romanssihuijarien hahmot ovat yleensä upseereita tai lääkäreitä ja sähköpostitse rahaa tai henkilötietoja pyytävät henkilöt perintää tarjoavia asianajajia.

KIIRE

Huijausviesteissä painostetaan kiireellä ja uhkaillaan esim. perintätoimilla tai rahanmenetyksellä. Mainoksissa tai valesivustoilla tarjotaan huippuhyviä alennuksia ja muhkeita sijoitusvoittoja, jotka ovat voimassa lyhyen ajan.

TUNNE

Huijarit käyttävät hyväkseen ihmisten tunteita, kuten pelkoa, suuttumusta, velvollisuudentuntoa, myötätuntoa, auttamisen halua, ahneutta, hyväuskoisuutta ja läheisyyden kaipausta. Huijauksissa pyydetään apua sydäntä särkevillä tarinoilla tai annetaan lupaus romanssista.

TILANNE

Kiire ja huolimattomuus, monen asian tekeminen yhtä aikaa, väsymys, yksinäisyys ja huijauksen ajan kohtaisuus – esimerkiksi pakettihuijausviesti postipakettia odottavalle – voivat saada kenet tahansa haksahdettamaan huijaukseen.

huijausinfo.fi KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

NÄIN VÄLTÄT DIGIHUIJAUKSEN

VARAUDU

Hanki tietoa huijauksista esimerkiksi viranomaisten jahuijausten ehkäisemiseen keskittyvien organisaatioiden nettisivuilta, somesta ja uutisista. Varoita myös läheisiäsi huijauksista ja niiden yrityksistä. Suojaa tärkeät tunnuksetsi kaksivaiheisella vahvistuksella ja lataa laitteillesi uusimmat päivitykset.

HIDASTA JA HARKITSE

Hengitä syvään ja mieti hetki: Kukaviestin lähettää jami? Miksi asialla on kiire? Miksi tuote on niin halpa? Mihin tietojani pyydetään? Älä klikkaa viesteissä olevia linkkejä tai lataa liitetiedostoja. Tarkista, kenen kanssa asioit.

ÄLÄ LUOVUTA TIETOJA

Tuliko viestitai puheluyllättäen ja pyytämättä? Älä koskaan luovuta henkilökohtaisia tietojasitilaillassa tilanteessa tai asenna laitteellesi etähallintaohjelmaa vieraan henkilön pyynnöstä.

HAE APUA

Jos olet menettänyt pankkitietosi, ota heti yhteyttä pankkiisi asiakaspalveluun ja tee sen jälkeen rikosilmoitus poliisille. Jos epäilet itsesi tai läheisesi tulleen huijatuksi, voit ottaa yhteyttä myös esimerkiksi Rikosuhripäivystykseen.

huijausinfo.fi KULUTTAJALIITTO
KONSUMENTFÖRBUNDET

Kohti huolettomampaa digielämää digitreenien ohjeilla

Vinkkilista digitreenien sivuilta:

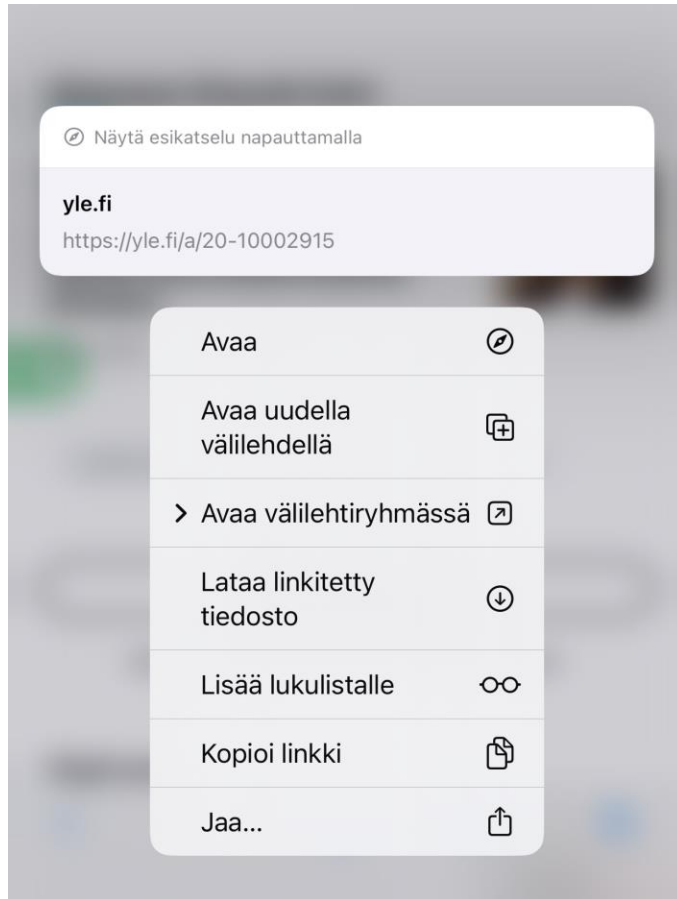
<https://yle.fi/aihe/a/20-10002826>

Uskallatko klikata kaikkia linkkejä?

Aina ei kannata, mutta viemällä sormen tai hiiren linkin kohdalle ja tarkistamalla, mistä linkistä tai sähköpostiosoitteesta on kyse.

Seuraavaksi muutama esimerkki

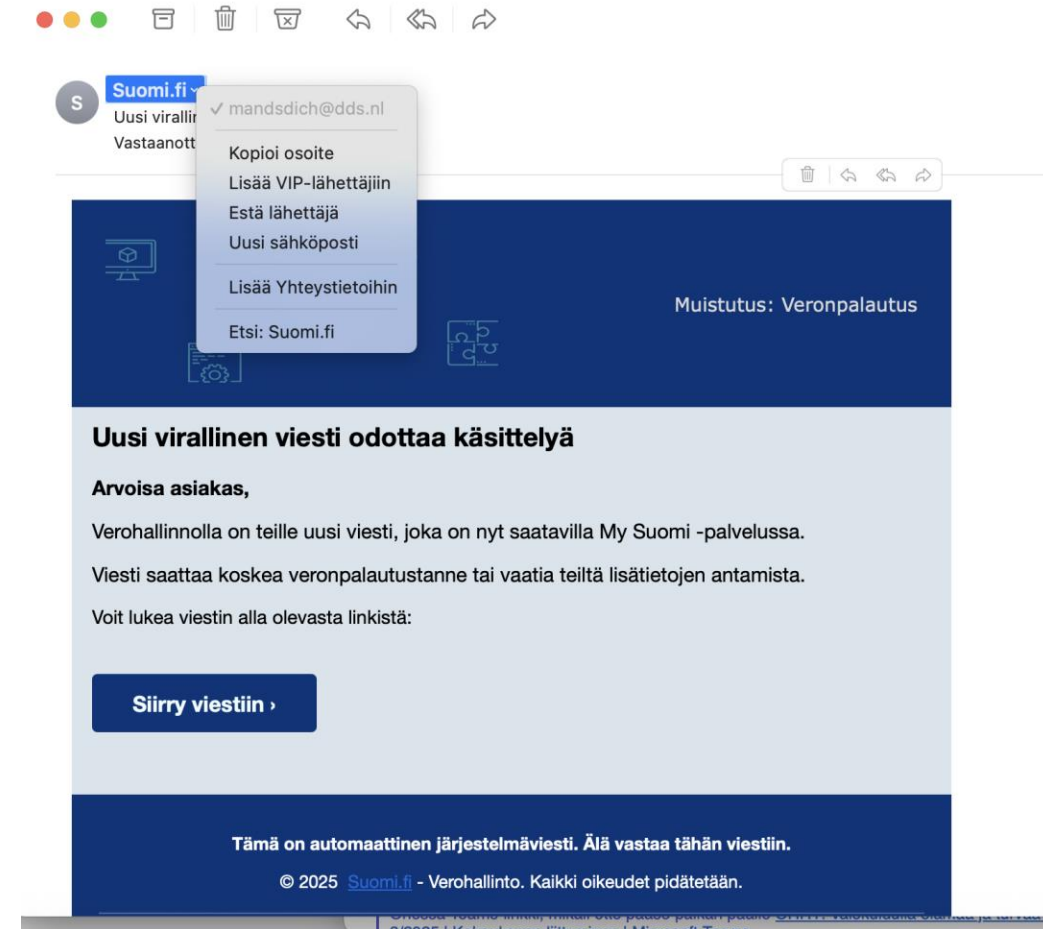
Esimerkkejä linkistä ja sähköpostista

Toinen on linkki nettisivuilta ja toinen on sähköpostiosoite.

Toinen on oikea ja toinen on huijaus.

Kumpi on huijaus?

Mitä on digiosaaminen?

- "Digiosaaminen on pohja työelämässä toimimiselle, koulutukseen osallistumiselle sekä henkilökohtaisten ja yhteiskunnallisten asioiden hoitamiselle verkossa. Tasavertainen osallistuminen yhteiskunnan eri toimintoihin edellyttää riittäviä digitaitoja ja niiden päivittämistä tarpeen mukaan. Uusien taitojen oppiminen lisää itsenäisyyden tunnetta ja tukee työelämässä toimista." Lainaus Tieke.
<https://tieke.fi/digitaitotasot/>
- Ylen Digitreenit
- Digisanasto <https://yle.fi/aihe/a/20-279499>
- Salasanat <https://yle.fi/aihe/a/20-185606>
- Digitreenit <https://yle.fi/a/74-20083882>
- Tekoäly <https://yle.fi/a/74-20139606>

Mitä on viestinnän perusoikeus?

Oikeutesi viestinnän peruspalveluihin

<https://www.traficom.fi/fi/viestinta/laajakaista-ja-puhelin/oikeutesi-viestinnan-peruspalveluihin>

Yleispalveluyrityksen haku

<https://www.traficom.fi/fi/viestinta/laajakaista-ja-puhelin/yleispalveluyrityksen-haku>

Yhteystiedot

Annika Lompolo
projektipäällikkö
Leader Tunturi-Lappi ry
Valokuidulla elämää ja turvaa Lapin kyliin-hanke

+358 40 552 0360
annika.lompolo@tunturileader.fi
<https://www.facebook.com/ValokuidullaelamaajaturvaaLapinkyliin>
www.leadertunturilappi.fi